

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*

CREATIVE LEADERSHIP OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE EARLY CHILDHOOD PROGRAM
IN SCHOOLS UNDER PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

*อนุสรณ์ มากกระโทก, ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ

Anusara Maggatog, Taweesak Sawangmek

มหาวิทยาลัยนเรศวร, ประเทศไทย

Naresuan University, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: Anusaram66@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย 4) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดี และสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กลุ่มการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 178 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการ

* Received: 18 April 2025; Revised: 15 May 2025; Accepted: 20 May 2025

บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.745 - 0.821 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2 เท่ากับ 0.771) ค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 77.10 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.878 ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.634 + 0.358X_3 + 0.320X_2 + 0.275X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.322Zx_3 + 0.285Zx_2 + 0.248Zx_4$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were to 1) Investigate the creative leadership of school administrators; 2) Examine the academic administration at the early childhood education level in schools; 3) Explore the relationship between the creative leadership of school administrators and the academic administration at the early childhood level; and 4) Identify significant predictive variables and develop a predictive equation for school administrators' creative leadership that influences academic administration at the early childhood level under the jurisdiction of the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3. This study employed a quantitative research approach. The sample consisted of 178 participants, including school administrators and early childhood education teachers. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The analysis results indicate that 1) the overall level of creative leadership among school administrators was high. 2) the level of early childhood academic administration was revealed also high. 3) the significant positive correlation between creative leadership

factors and early childhood academic administration, with Pearson correlation coefficients ranging from 0.745 to 0.821, which is at a fairly high level and statistically significant at the .01 level 4) the predictive variables of creative leadership affecting academic administration yielded a coefficient of determination formula as (R^2) of 0.771, indicating a predictive power of 77.10%, with a standard error of estimate of 0.878 in the form of raw score and standard score, are presented as follows:

The predictive formula in raw score are as follows:

$$\hat{Y} = 0.634 + 0.358X_3 + 0.320X_2 + 0.275X_4$$

Standardized score formula as:

$$\hat{Z}_Y = 0.322Z_{X_3} + 0.285Z_{X_2} + 0.248Z_{X_4}$$

Keywords: Creative Leadership, Early Childhood Academic Administration

บทนำ

ในสภาพปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี วิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกันมากขึ้น ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างประชากร ให้สามารถ ขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ให้ทันต่อยุคและสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การศึกษาที่อยู่กับที่ย่อมหมายถึงความล้ำสมัย ไม่เหมาะสม ไม่คุ้มประโยชน์ การปรับปรุงการศึกษาของชาติเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก การศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม ทั้งนี้ เพราะการศึกษาส่งผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต (อรุพงษ์งามฉมิง, 2564)

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจะสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จะต้องบริหารพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องรอบรู้ มีความคิดสร้างสรรค์และนำแนวทางต่าง ๆ

มาพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งต้องเป็นผู้นำนโยบายการศึกษาของรัฐไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย จึงเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย มีความแตกต่างจากการบริหารงานวิชาการในระดับการศึกษาอื่น คือในการบริหารวิชาการในระดับสูงขึ้นไปจะมุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการ แต่สำหรับเด็กปฐมวัยจะมุ่งเน้นการพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาต่อไป (บุญเชิด ชำนิศาสตร์, 2556) หากผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนี้ อาจส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เกิดผลกระทบเสียหายได้ นอกจากผู้บริหารจะต้องเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีการคิดนอกกรอบด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และที่สำคัญจะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ ในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2553)

จากที่กล่าวข้างต้นมานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นผู้นำ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์คิดนอกกรอบ กล้าเปลี่ยนแปลงและสร้างความร่วมมือในองค์กรและนอกองค์กร ต้องพัฒนาองค์กรและพัฒนาบุคลากรในองค์กรอยู่เสมอ เพื่อให้การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อตัวผู้เรียน ต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ให้ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูงเช่นในปัจจุบัน แต่ในทางกลับกัน ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ก็จะทำให้การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยเกิดผลกระทบ งานวิชาการไม่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ดีขึ้น ขอบข่ายของงานไม่มีการพัฒนา ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ และผลกระทบเหล่านี้จะส่งผลไปถึงผู้เรียนระดับปฐมวัยโดยตรง ผู้บริหารจึงควรมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเปลี่ยนวิสัยทัศน์การบริหารงานวิชาการให้เป็นไปในทิศทางที่ดี มีการพัฒนาทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับปฐมวัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้มีสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถ บริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ที่มีการขับเคลื่อนไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **กลุ่มผู้ให้ข้อมูล** ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับชั้น ปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งมีทั้งหมด จำนวน 178 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน และครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย จำนวน 152 คน โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้อำเภอเป็นเกณฑ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการ

ปรับตัว จำนวน 5 ข้อ ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 5 ข้อ และด้านวิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งเป็นด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ ด้านจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้น นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try - out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.972

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบบสอบถามดำเนินการโดยใช้ Google Form ผ่านระบบ E - Office ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ โดยนำมาแจกแจงหาความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของคะแนน โดยใช้คะแนนเฉลี่ย

4.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของคะแนน โดยใช้คะแนนเฉลี่ย

4.4 นำวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรที่เป็นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

4.5 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	(n=178)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านความสามารถในการปรับตัว	4.24	0.58	มาก	3
2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.22	0.56	มาก	4
3	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.25	0.56	มาก	2
4	ด้านวิสัยทัศน์	4.27	0.55	มาก	1
รวม		4.24	0.51	มาก	

จากตาราง 1 แสดงผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีมากที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ยในระดับมาก และด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีน้อยที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ยในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตาราง 2 แสดงผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวม

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย	(n=178)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารหลักสูตร	4.26	0.55	มาก	3
2	ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.28	0.55	มาก	2
3	ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.29	0.53	มาก	1
4	ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	4.23	0.56	มาก	4
รวม		4.25	0.52	มาก	

จากตาราง 2 แสดงผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในภาพรวม พบว่า การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ตาราง 3 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1				
X_2	.765**	1			
X_3	.736**	.775**	1		

X ₄	.740**	.775**	.775**	1	
Y	.745**	.806**	.821**	.796**	1

หมายเหตุ: ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (X_1, X_2, X_3, X_4) กับตัวแปรเกณฑ์ (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.745 - 0.821 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

(n=178)					
ตัวแปร	b	SE _b	β	t	Sig.
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	0.285	0.055	0.320	5.149**	.000
ด้านการทำงานเป็นทีม (X_3)	0.322	0.058	0.358	5.520**	.000
ด้านวิสัยทัศน์ (X_4)	0.248	0.056	0.275	4.402**	.000
R = 0.878	R ² = 0.771	R ² _{adj} = 0.767			
SE _{est} = 0.24111	F = 195.182	a = 0.634			

หมายเหตุ: * หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการทำงานเป็นทีม (X_3) ด้านวิสัยทัศน์ (X_4) สามารถ

อธิบาย ตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยรวมแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2 เท่ากับ 0.771) มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 77.10 และมีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.878 ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามารถอธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยได้มากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านวิสัยทัศน์ เป็นด้านที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.771 มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 77.10 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.878 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการทำงานเป็นทีม เป็นด้านที่สำคัญในการบริหารงานแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้บริหารจะต้องเป็นแกนนำ ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาปฐมวัยภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย มีการกระจายอำนาจและมอบหมายงานที่เหมาะสมตามความถนัดของแต่ละบุคคล การทำงานเป็นทีมทำให้สามารถจัดกิจกรรมที่บูรณาการหลายด้าน โดยที่บุคลากรแต่ละคนสามารถนำจุดแข็งของตนมาช่วยกันพัฒนาเนื้อหา ให้ตอบโจทย์ผู้เรียนระดับปฐมวัยได้อย่างรอบด้าน ส่งผลให้งานวิชาการระดับปฐมวัย สามารถตอบสนองต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณราย เพิ่มพูน ได้ทำการวิจัยเรื่องการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จากการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นทีมแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในภาพรวมมีระดับความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการให้ได้ผลดีนั้น การมีปฏิสัมพันธ์ การมีความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรที่ได้ทำงานร่วมกันในกระบวนการกลุ่มที่มีความรัก ความเข้าใจ สามัคคีเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันทั้งยังเป็นกลุ่ม

บุคคลที่มีแนวทางในการขับเคลื่อนโดยทุกคน มีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน ความสัมพันธ์อันดีจะช่วยเหลือการดำเนินการให้เสร็จสิ้นด้วยความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพที่ดี (พรรณราย เพิ่มพูน, 2565)

4.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาองค์การการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัย ที่การเรียนรู้ของเด็กต้องอาศัยความยืดหยุ่น ความเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และแนวทางที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการอย่างรอบด้าน ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถมองเห็นโอกาสจากปัญหาคิดเชิงระบบ และนำพาองค์กรเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น เมื่อผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน จะสามารถยกระดับคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาครู ส่งผลให้สถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับของชุมชน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิจัยของชุดิกาญจน์ ธรรมภักศรัณย์ ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตถ์ พบว่า ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการ บริหารงานแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้ความสามารถของผู้บริหารและครูในการดำเนินงาน มีการเปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามี บทบาทในการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารใช้ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานได้อย่างสร้างสรรค์ (ชุดิกาญจน์ ธรรมภักศรัณย์, 2566)

4.3 ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากด้านวิสัยทัศน์จัดเป็นแนวทางหรือเป้าหมายที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน จะส่งผลต่อการวางแผนและดำเนินการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายด้านพัฒนาการของผู้เรียนได้ชัดเจน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่เหมาะสมกับช่วงวัย พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ช่วยวางแผนการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน ทำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุวัฒน์ กาศแก้ว ทำการวิจัยเรื่อง มิติวิสัยทัศน์ของผู้นำกับการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน (ภาณุวัฒน์ กาศแก้ว, 2559)

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม 2) ระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.745 - 0.821 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตัวแปรพยากรณ์ X_2 , X_3 , และ X_4 สามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2 เท่ากับ 0.771) มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 77.10 และมีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.878

2. ข้อเสนอแนะ

2.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสูงที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร รวมถึงองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเริ่มตั้งแต่ร่วมกัน

วิเคราะห์ข้อมูล ปัญหา และแนวโน้มการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้เกิดความชัดเจนในทิศทางการพัฒนางานวิชาการระดับปฐมวัย การทำงานเป็นทีมจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา

2) จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยรองลงมา ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาคิดค้นหาแนวทาง รูปแบบการจัดการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาและแก้ปัญหาที่พบในงานวิชาการระดับชั้นปฐมวัย นอกจากนี้ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างให้กับครู ส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบและกล้าแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดนวัตกรรม การเรียนรู้ใหม่ ๆ ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับชั้นปฐมวัยของสถานศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษารูปแบบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ที่จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ
- 3) ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชุดิกาญจน์ ธรรมภักดิ์ศรีณย์. (2566). ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสยาม.

- พรรณราย เพิ่มพูน. (2565). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2553). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุวัฒน์ กาศแก้ว. (2559). มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรุพงษ์ งามฉม้ง. (2564). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.